
Väliskomisjon

2023/2086(INI)

20.9.2023

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

mis käsitleb käimasolevaid läbirääkimisi staatust käsitleva kokkuleppe üle Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) operatiivtegevuse kohta Senegalis
(2023/2086(INI))

Arvamuse koostaja: Jan-Christoph Oetjen

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tunnustab läbirääkimisi ELi ja Senegali vahel staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks, millega nähakse ette Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) lähetamine Senegali; märgib, et Senegali valitsus ei kiirusta staatust käsitlevat kokkulepet allkirjastama; märgib, et staatust käsitleva kokkuleppe saab sõlmida ainult tingimusel, et selles järgitakse (sh ka operatsioonide ajal) rangelt inimõiguste ja isikuandmete kaitset, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, meelevaldse kinnipidamise keeldu ning piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeldu, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/1896¹ artikli 73 lõikes 2; nõuab, et lepingusse lisataks selge inimõiguste klausel ja vastutustagatised Senegalis ning teatamine Frontexi poolt toime pandud inimõiguste rikkumistest seoses kogu tema rände- ja varjupaigaalase tegevusega Senegalis;
2. nõuab, et kõik kolmandates riikides toimuvad Frontexi missioonid peavad sisaldama piisavat inimõiguste järelevalvemehhanismi, mis tähendab Frontexi põhiõiguste järelevalvajate lähetamist kolmandatesse riikidesse ning selgeid kohustusi seoses Frontexi tegevuse läbipaistvuse ja selle kohta teabe jagamisega;
3. kutsub komisjoni üles viima enne Senegaliga peetavate läbirääkimiste lõpuleviimist läbi põhjaliku ja sõltumatu hindamise inimõiguste olukorra kohta Senegalis seoses rändajate ja pagulaste kohtlemisega ning staatust käsitleva kokkuleppega hõlmatud asjaomaste valdkondade kohta, et oleks võimalik täielikult arvesse võtta võimaliku koostöö mõju ja pidada läbirääkimisi vajalike kaitsemeetmete üle;
4. rõhutab, et Frontexi operatiivtegevuse alustamisel staatust käsitleva kokkuleppe alusel tuleks täielikult austada, edendada ja tugevdada inimõigusi ja ELi väärtusi, sealhulgas seoses isikuandmete kaitsega, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega, meelevaldse kinnipidamise keeluga ning piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeluga; on seisukohal, et mis tahes staatust käsitlev kokkulepe, millega nähakse ette Frontexi operatsioonid kolmandates riikides, peaks seda aspekti arvesse võtma;
5. on seisukohal, et on vaja, et Frontexi töötajad, kellele on antud puutumatus tegutsemiseks Senegalis, peavad ka edaspidi vastutust kandma ELi või liikmesriigi õiguse alusel; nõuab, et tegevdirektor võtaks vastu suunised lähetatud töötajatelt puutumatus kohustusliku äravõtmise kohta, täpsustades, kuidas menetleda kolmandate riikide ametiasutuste taotlusi, ning sätestaks põhiõiguste ametnikule tugeva rolli; on seisukohal, et Frontexi töötajad ei peaks mitte ainult vältima osalemist Senegali julgeolekujõudude pooltes inimõiguste rikkumises, vaid nad peaksid sellised meetmed ka aktiivselt hukka mõistma; nõuab selget, kiiret ja tõhusat mehhanismi Frontexi

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

töötajate vastutuse tagamiseks nende päritoluriigis;

6. nõuab, et Senegali lähetatud Frontexi personalile ja Senegali piirivalvuritele antaks selgeid suuniseid, mis on koostatud ekspertide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides, ja koolitust selle piirkonna ja Senegali inimõiguste olukorra ja nende tegevuse õigusraamistiku kohta, mis hõlmab rahvusvahelisi inimõigus- ja humanitaarseadusi ja -standardeid;
7. nõuab, et EL aitaks Senegali ametivõimudel suurendada nende suutlikkust koolitada ja harida Senegali ametnikke, kelle ülesanne on menetleda varjupaigataotlusi ja varjupaigataotlejate kaebusi;
8. nõuab, et aruandlus Frontexi tegevuse kohta Senegalis mis tahes staatust käsitleva kokkuleppe alusel oleks järjepidev, korrapärane ja läbipaistev ning keskenduks inimõiguste järgimisele ja inimõigustega seotud kontekstile;
9. on seisukohal, et riiklikel ja inimõigustega tegelevatel asutustel peab olema juurdepääs kogu teabele, mida peetakse nende jaoks vajalikuks, et kontrollida kõnealuse staatust käsitleva kokkuleppe mõju rände haldamisele Senegalis ning kontrollida Senegali julgeolekujõudude tegevust rände haldamisel ning selle inimõigustega seotud riske ja tagajärgi;
10. võtab teadmiseks Senegali ametivõimude jõupingutused rändajate ja pagulaste vastuvõtmisel ja nendega seotud küsimuste menetlemisel seelses piirkonnas; rõhutab rändajate ja pagulaste korduvat tagasitõrjumist Mauritaania ja Mali piiridelt Senegali ning mõistab selle hukka; kordab ja rõhutab, et Frontex ei tohiks osaleda üheski tagasisaatmise vormis; nõuab, et EL jätkaks Senegali toetamist vajaliku kaitse pakkumisel teel olevatele rändajatele ja pagulastele ning osutaks abi suutlikkuse parandamisel ja varjupaigamenetluse tugevdamisel; nõuab mehhanismi loomist, et tagada Frontexi tegevusest mõjutatud inimestele tõhus õiguskaitse juhul, kui sõlmitakse staatust käsitlev kokkulepe;
11. nõuab, et loodaks sõltumatu, üldsusele hõlpsasti kättesaadav, tõhus ja töökindel kaebuste esitamise mehhanism ning Frontexi tegevusega kaasnevatest intsidentidest teatamise mehhanism; on seisukohal, et see intsidentidest teatamise mehhanism peaks tagama nende isikute anonüümsuse ja konfidentsiaalsuse, kes teatavad Frontexi tegevusest, mis rikub rahvusvahelist humanitaarõigust või inimõigusi;
12. nõuab, et ELi ja Senegali ametivõimud võimaldaksid staatust käsitleva kokkuleppe ettevalmistamisel kaasavat, konstruktiivset ja läbipaistvat dialoogi; rõhutab sellega seoses, kui oluline on, et EL alustaks korrapärast dialoogi kohalike inimõiguste organisatsioonide ja muude valitsusväliste organisatsioonidega inimõiguste olukorra üle riigis;
13. on arvamusel, et igasugune Frontexi personali lähetamine Senegali ning operatiivtegevuse läbiviimine koos kohalike ja piirkondlike julgeolekujõududega saab toimuda ainult siis, kui rändajatele ja varjupaigataotlejatele tagatakse kogu nende taotlus- või tagasisaatmisprotsessi jooksul piisav inimõiguste kaitse;
14. on seisukohal, et vastavalt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu standarditele peaksid EL ja

Frontex inimõiguste tõsise rikkumise püsimisel peatama oma rände- ja varjupaigalase koostöö Senegali ametivõimudega staatust käsitleva kokkuleppe raames;

15. rõhutab, et ELi ja selle liikmesriikide poolne arenguabi andmine peab toimuma täiesti läbipaistvalt ja parlamentaarse kontrolli all;
16. kutsub komisjoni üles toetama kohalikke kodanikuühiskonna organisatsioone, kes kaitsevad ja edendavad rändajate õigusi ning kes teevad järelevalvet Senegali ametiasutuste ja Frontexi koostöö üle;
17. kutsub komisjoni üles tagama, et kõnealuse staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimine Senegaliga ja Frontexi tegevus Senegalis ei takistaks üksikisikute liikumisvabadust, mis on tagatud Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse asutamislepinguga, milles nähakse ette kaupade, kapitali ja inimeste vaba liikumise ala loomine pikemas perspektiivis.
18. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tagaksid turvalised ja seaduslikud võimalused rändajatele ja pagulastele, kes elavad Senegalis või läbivad seda riiki ning loodavad leida ELis paremat elu.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	20.9.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 -: 5 0: 23
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

29	+
PPE	Željana Zovko
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Thomas Waitz

5	-
ID	Anna Bonfrisco, Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou

23	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez
The Left	Marisa Matias, Manu Pineda, Mick Wallace

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu